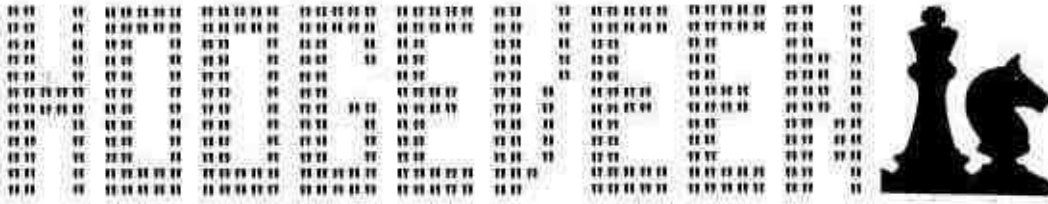

ORGAAN VAN DE SCHAAKCLUB

maart 1980 1e jaargang nummer 2 -

Redactie:

J. Pieters, Einsteinlaan 10, Hoogeveen, tel. 05260-67090
G. Jansen, Noorderweg 3, Zuidwolde, tel. 05287-1901

Het bestuur:

Voorzitter:	J. Krikken, Roerdomplaan 59,	Hoogeveen 05280-70454
Secretaris:	J. Oudman, Zuiderweg 19,	Hoogeveen 05280-62179
Penningmeester:	H. Voerman, Einsteinlaan 15,	Hoogeveen 05280-63645
Materiaal- commissaris:	J. Oldenkamp, Draco 16	Hoogeveen 05260-72943
Wedstrijdleiders; club competitie	J. Pieters, Einsteinlaan 10* A. Kelfkens, Fluitenbergseweg 92	Hoogeveen 05280-67090 Echten 05288-328
Wedstrijdleader Nosbo competitie:	G. Jansen, Noorderweg 3,	Zuidwolde 05267-1901
Jeugdleider:	J.H. Schoonbeek, Bosboomstraat 11	Hoogeveen 05280-63752

Contributie: senioren f 60,-- per jaar junioren f 30,-- per jaar

Betaling: giro rek. nr. 3870994 t.n.v. Schaakclub Hoogeveen
p/a Einsteinlaan 15, Hoogeveen.
bank rek. nr. 47.51.73.058 van de AMRO-Bank
t.n.v. Schaakclub Hoogeveen, p/a Einsteinlaan 15, Hgv

TABERNA LENTE TOERNOOI "SCHAAKCLUB HOOGEVEEN"

Zaterdag 15 maart 1980.

Het is weer zover. Opnieuw staan vele borden met stukken en schaakklokken klaar om in Hoogeveen een sportieve schaakstrijd te beginnen. Een goede traditie wordt voortgezet dankzij het werk en de inzet van velen voor het schaken.

- De toernooicommissie, de heren Kelfkens en Stevens, nam de organisatie voor hun rekening.
- De materiaalcommissaris, de heer Oldenkamp, zorgde ervoor dat alle materiaal op tijd aanwezig was.
- De redactie van ons clubblad, de heren Jansen en Pieters, verzorgden de publiciteit in de pers.
- Onze secretaris, de heer Oudman, verstuurd tientallen invitatie, aankondigingen enz.

Eén man heeft nog geen werk gehad, onze penningmeester, de heer Voerman. Zijn werk komt straks als de rekeningen betaald moeten worden. Maar gelukkig voor hem (en voor ons) hoeft hij geen slapeloze nachten te hebben dat de clubkas leeg zal raken. Taberna-Meubelen was, evenals vorige jaren, spontaan bereid de kosten van het toernooi te betalen. Zelfs meer dan dat. Ook dit eerste officiële nummer van ons eigen clubblad komt voor hun rekening.

Een historisch moment voor de club waaraan de naam van Taberna verbonden zal blijven.

Allen, organisatoren, Taberna en niet in de laatste plaats deelnemers schaakvrienden, van harte bedankt!

J. Krikken, voorzitter

VAN DE REDACTIE

Ons clubblad is er.

In het eerste voorlopige nummer schreven we: "Is het eigenlijk niet zo, dat bij een schaakclub als de onze een blad hoort, dat met zekere regelmaat verschijnt?" Dat vroegen wij ons namelijk af, toen wij de afgelopen dagen bezig waren met het op papier zetten van een aantal zaken, die wij voor de leden van belang achten.

Uit het verschijnen van dit nummer blijkt duidelijk tot welke conclusie wij zijn gekomen, wij vinden dat het er bij hoort. De beslissing daartoe ligt natuurlijk niet bij ons, maar bij het bestuur en daarvan zal het afhangen of dit nummer de eerste officiële uitgave wordt van de eerste jaargang.

Wees er in dat geval zuinig op, want een eerste uitgave van een eigen blad is voor een club een historisch moment.

Ons clubblad is er.

De beslissing is door het bestuur genomen. Vooral de voorzitter was er van het begin af van overtuigd, dat een clubblad er moest komen en van financiële bezwaren wilde hij niet horen zelfs niet toen er geopperd werd, dat een goed orgaan vrij hoge kosten met zich mee zou brengen. Als goed zakenman mocht dat voor hem geen bezwaar zijn en persoonlijk bood hij aan voor een voldoende aantal advertenties te zorgen, zodat de kosten gedrukt kunnen worden.

Adverteerders maken het voor ons mogelijk een goed verzorgd blad uit te geven. Velen zullen waarschijnlijk in de toekomst hun reclameboodschappen in ons blad plaatsen, omdat ze de schaakclub een warm hart toedragen en niet uit zakelijke overwegingen. Daarom schaakvrienden lees ook de advertenties goed en

Ons clubblad is er.

Wij hebben de redactie op ons genomen, maar het ligt niet in onze bedoeling met ons beiden de hele krant vol te schrijven. Naast vaste rubrieken, zoals de schaakrubriek van de heer Van der Kooi, de jeugdrubriek van de heer Schoonbeek, regelmatige verslagen van de competitieleiders, mededelingen van het bestuur enz. zullen in de toekomst verschillende mensen gevraagd worden een bijdrage te leveren. Anderzijds verwachten we van de leden, dat alle berichten - die van belang zijn, zoals resultaten op toernooien waaraan deelgenomen is - aan ons worden doorgegeven. In dit nummer vindt u een artikel van de heer Van Herksen over de historie van de schaakclub en een artikel van de heer Van Grijfland over computerschaak. Verleden en toekomst in hetzelfde nummer!

Ons clubblad is er, maar hoeveel nummers zullen er per jaar verschijnen? Besloten is dat (voorlopig?) vier nummers per jaar zullen uitkomen. Dit seizoen zal er dan nog een nummer komen na afloop van de competitie.

Het volgende seizoen verschijnt ons clubblad:

- 1) eind september/begin oktober
- 2) eind december /begin januari
- 3) twee helft van maart
- 4) tweede helft van juni/begin juli

VAN HET BESTUUR

Verslag van de bestuursvergadering
op 18 februari 1980, 9.30 uur in het Motel.
Afwezig met Kennisgeving: A. Kelfkens en H. Voerman

- 1) Verschillende technische kwesties betreffende de organisatie van Taberna-Lente-Toernooi werden geregeld, zoals bestellen medailles, materiaalvoorziening, publiciteit, e.d.
- 2) Er zal gestreefd worden naar een andere opzet van de jeugdcompetitie.
Zie "Nieuwe opzet van jeugdschaken in Hoogeveen"
- 3) Onze club krijgt een eigen clubblad (Zie "Van de redactie")
- 4) Onze club zal deelnemen aan de Hobbytentoonstelling, die van 15 - 19 oktober wordt gehouden.
Onze voorzitter zal de Hoogeveense Schaakclub vertegenwoordigen op de vóórvergadering van 25 februari.
- 5) Reiskosten voor uitwedstrijden zullen uit de clubkas vergoed worden (Zie "Vergoeding reiskosten")
- 6) Gesproken werd opnieuw over een inzittendenverzekering auto's (Zie betreffende artikel)
- 7) De competitie-indeling voor dit seizoen werd besproken. (Zie "Indeling competitie 1979/80")
- 6) Besloten werd dit jaar te proberen een zomercompetitie te organiseren.
- 8) De jaarvergadering zal dit jaar worden gehouden op dinsdag 19 augustus en op 2 september begint volgend jaar de officiële clubcompetitie.
- 10) De volgende bestuursvergadering zal op vrijdag 16 mei om 19.30 uur in het motel worden gehouden.

Aan hen die overwegen lid te worden van onze vereniging

U twijfelt nu en misschien heeft u al eens eerder overwogen om lid te worden van de schaakclub. Laat ik u zeggen dat ik, hoezeer het bestuur de komst van nieuwe leden ook toejuicht, u niet zal proberen over te halen terwille van de schaakclub. Ik wil u proberen duidelijk te maken, dat het lid zijn van een schaakclub meer kan betekenen dan het met een zekere regelmaat spelen van een partijtje.

Professor Euwe schrijft in het voorwoord van een van de vele schaakboeken het Volgende: "wij schakers zijn ervan doordrongen dat het schaken zowel een opvoedkundige als een sociale functie vervult in onze maatschappij. Het kweekt concentratie en logisch denken aan, het bevordert zelfstandigheid en gedisciplineerd handelen" en "Mensen, die onder kritieke omstandigheden een verdragend besluit moeten nemen, kunnen door het schaakspel hun geestkracht handhaven en aldus een fatale periode in hun leven overbruggen".

Dat liegt er dus niet om en hoewel het bovenstaande citaat natuurlijk in het algemeen geldt, zijn één of meerdere aspecten hiervan zeker van toepassing op degene, die dit leest.

Het beoefenen van de schaaksport en het lidmaatschap van een club zal u niet alleen op een prettige wijze aan het denken zetten, maar u zult ook contacten leggen, waaraan u misschien niet direct, maar zeker in de toekomst veel kunt hebben. Terecht wordt er tegenwoordig veel aandacht besteed aan lichamelijke ontspanning, te weinig wordt m.i. gewezen op de noodzaak om ook de geest fit te houden.

Het schaakspel biedt daartoe een uitstekende mogelijkheid. Vele schakers aarzelen om lid te worden van een schaakclub, omdat zij denken dat hun niveau te laag ligt om in clubverband te spelen. Die bescheidenheid is volkomen misplaatst. In iedere schaakclub, maar zeker in de onze, kan iedereen - hetzij vrouw of man, hetzij oud of jong - spelen op haar of zijn niveau. Ook voor de onderlinge competitie is dat het uitgangspunt. Elders in dit blad leest u daar meer over.

Het is opmerkelijk dat zo weinig schakers uit de omliggende dorpen de weg naar de schaakclub weten te vinden. Het aantal schaakliefhebbers is daar vaak net te klein om tot het oprichten van een club over te gaan. Kom of alleen of met een groepje naar onze club. De ervaring leert dat u daar geen spijt van zult hebben. Tot aan het eind van dit schaakseizoen bent u zonder verplichtingen welkom op onze clubavonden. Daarna kunt u over een eventueel lidmaatschap beslissen. Tot op de clubavond.

G. Jansen

Het systeem Keizer

Al enige jaren spelen we op de Hoogeveense Schaakclub de interne competitie volgens het systeem Keizer.

In het vorige nummer zijn er allerlei technische zaken van het systeem uitgelegd. Achteraf is gebleken dat het goed is vooral voor nieuwe leden de voordelen van dit systeem ook eens uiteen te zetten.

Bij traditionele competitie-systemen zoals die vroeger (en tegenwoordig nog wel op sommige clubs) toegepast werden, werden de spelers aan het begin van de competitie ingedeeld in categorieën, bijv.: hoofdklasse, 1e klasse, 2e klasse enz.

Iedere speler speelde het hele jaar in zijn eigen kringetje. Iemand die te laag ingedeeld was won alles, werd kampioen en kon dan promoveren en het volgende jaar in een hogere afdeling spelen.

Dat was het ergste niet, maar je had ook vaak spelers die niets wonnen, het animo voor het schaken verloren en enigszins teleurgesteld bedankten als lid van een club om degradatie naar een lagere categorie te ontlopen. Vooral voor nieuwe leden met minder schaakervaring dan de "cracks" was het vaak de eerste seizoenen alles of bijna alles verliezen en men moest over heel was wilskracht beschikken het op een schaakclub vol te houden.

In het begin van de vijftiger jaren heeft de heer Keizer uit Enschede een totaal nieuw competitie-systeem ontwikkeld dat aan bovengenoemde bezwaren tegemoet komt. Nu kan iemand, die wel thuis schaakt en voor wie termen als Spaans en Nimzo-Indisch niets zeggen rustig lid van een club worden, want afgaan zoals vroeger is er niet meer bij.

Hoe kan dat nou?

Zonder nu op allerlei technische bijzonderheden van het systeem Keizer in te gaan zal ik proberen het uit te leggen.

Een nieuw lid wordt eerst onder aan de ranglijst ingedeeld en speelt de eerste keer tegen één van de zwakste spelers, wint hij, dan stijgt hij een of twee plaatsen op de ranglijst en krijgt in de volgende ronde een iets sterkere tegenstander. Vrij snel kan een speler op de ranglijst stijgen en theoretisch is het mogelijk aan het begin van het seizoen onder aan de ranglijst te beginnen en zich aan het eind van de competitie na ongeveer 30 ronden kampioen te mogen noemen, maar dat is niet de grootste verdienste van het systeem. Veel belangrijker is, dat iedere speler vrij spoedig op die plaats van de ranglijst terecht komt, waar hij qua speelsterkte hoort en dan tegen gelijkwaardige tegenstanders komt te spelen en zodoende niet iedere ronde hoeft te verliezen.

Kortweg gezegd komt het systeem hierop neer: bij winnen stijging op de ranglijsten, daardoor de volgende rond een sterkere tegenstander. Bij verlies daling op de ranglijst en daardoor de volgende ronde een zwakkere tegenstander. Iedere speler kan op zijn niveau ongeveer 50% scoren.

Het nadeel van het systeem was tot voor enige jaren, dat het voor de competitieleider ontzettend veel rekenwerk meebracht. Nu doet de computer dat, dankzij de deskundigheid op dat gebied van ons medelid, de heer Millenaar.

Iedere week zorgt hij ervoor, dat er een foutloze door de computer berekende competitie-stand komt.

J. Pieters

Iets over de geschiedenis van het schaakspel

Het schaakspel is waarschijnlijk niet "uitgevonden", maar het heeft zich langzaam ontwikkeld uit een aantal andere spelen. Vermoedelijk is het spel in de zesde eeuw in de Indische landen ontstaan. Via de Perzen en de Arabieren vond het zijn weg naar Europa. Daar de Arabieren met het spel ook de Perzische naam hebben overgenomen, is het woord schaken terug te voeren tot het Perzische woord voor koning "shah". Omstreeks het jaar 1000 kwam Europa er mee in aanraking door de verovering van Spanje en door de kruistochten. In Europa werd nogal verschillend over het spel gedacht.

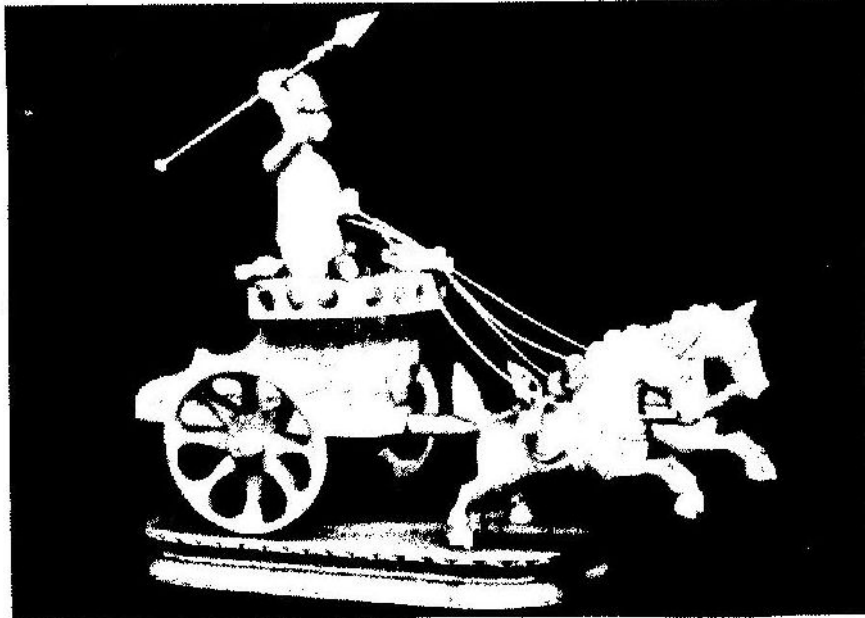
Een houtsnede uit de
Middeleeuwen

Zo werd van ridders geëist dat ze het schaakspel beheersten, maar de kerk laat een ander geluid horen. De bisschop van Florence krijgt van de paus in 1063 een fikse boete opgelegd, omdat hij zat te schaken. Pas tegen het einde van de veertiende eeuw schrapt de kerk het schaakspel van de lijst van verboden spelen.

Een oud verhaal uit 1011 luidt:

Gevechtsklaar stond de koning te midden van zijn leger, naast zich de adviseur (de koningin), naast de koning en de adviseur twee olifanten. Twee kamelen waren aan beide zijden der olifanten gezet, waarop twee vrouwen met heldere geest zaten, naast de kamelen twee paarden, die het gevecht opzochten. Als kampvechters de beide helden (de torens) aan de uiteinden van het strijdperk.

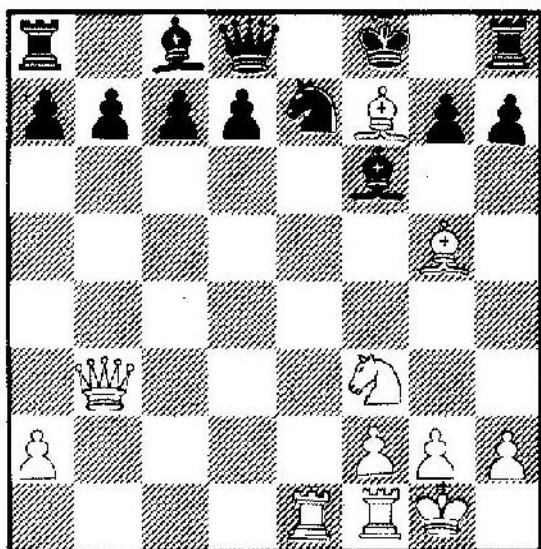
De voetknecht (pion) kan zowel voor- als achteruit; indien hij tot aan het eind van het strijdperk doordrong, kwam hij net als de adviseur, aan de zijde van de koning (promotie!). Indien iemand in de buurt van de koning kwam riep hij luid: "Voorzichtig, O Koning" (schaak!). Als de vijandelijke stukken hem helemaal de weg versperden en de koning zag dat hij verslagen was gaf hij de strijd op en stierf, (mat.....!).

Een prachtig gesneden schaakstuk (eind 18e eeuw) uit India, een "loper" voorstellend.

In de loop van de zestiende eeuw is het schaakspel gemoderniseerd en kreeg het de vorm, die het tot op vandaag heeft gehouden. Aan het hof van de Spaanse koning Philips II heeft het spel een tijd van bloei doorgemaakt. De geestelijke Ruy Lopez was een gunsteling des konings, alleen omdat hij goed schaakte. Of hij de koning wel eens met opzet liet winnen is niet bekend, maar het is wel waarschijnlijk, want als Philips verloor was verbanning van het hof maar al te vaak de straf, die de overwinnaar te wachten stond. Een zekere Paolo Boi moet eens door Arabische zeerovers zijn overvallen en te Algiers als slaaf zijn verkocht. Hij leerde echter zijn "baas" schaken en als dank daarvoor schonk deze hem niet alleen de vrijheid, maar bovendien nog een zak met duizend dukaten. Verreweg de beste schaker uit de zestiende eeuw was een zekere Greco, die van 1600 tot 1634 een kort maar veelbewogen leven heeft geleid. Reeds op negentienjarige leeftijd heeft hij een schaakboek uitgegeven, dat bijna twee eeuwen lang het toonaangevende boek is gebleven. Greco had in zijn vaderland al spoedig geen volwaardige tegenstanders meer en trok daarom naar Parijs. Daar versloeg hij alles wat schaak speelde en hij verdiende daar een mooie cent mee. Greco ging ook nog naar Londen en trok later via Spanje naar West-Indië, waar hij in 1634 is gestorven.

Hier volgt nu een partij van Greco en bedenk daarbij dat deze partij zo'n 350 jaar geleden is gespeeld. Zelfs tegenwoordig heeft deze partij nog betekenis voor de theorie der openingen.

wit: Greco - Zwart: N.N.
Italiaanse opening.

1. e2-e4, e7-e5	11. Lc4xf7+, Ke6-f8
2. Pg1-f3, Pb8-c6	12. Lc1-g5, Ld4-f6
3. Lf1-c4, Lf8-c5	13. Ta1-e1, Pc6-e7
4. c2-c3, Pg8-f6	(zie diagram)
5. d2-d4, e5xd4	14. Lf7-h5, Pe7-g6
6. c3xd4, Lc5-b4+	15. Pf3-e5, Pg6xe5
7. Pb1-c3, Pf6xe4	16. Telxe5, g7-g6
8. 0-0, Pe4xc3	17. Lg5-h6+, Lf6-g7
9. b2xc3, Lb4xc3	18. Te5-f5+, Kf6-e7
10. Dd1-b3, Lc3xd4?	19. Tf1-e1+, Lg7-e5
(d5 is beter)	20. Telxe5+, Ke7-d6
	21. Db3-d5 mat.

G. Jansen

Welk zestal is het sterkste?

Aan het begin van het seizoen, toen de zestallen bij de Nosbo-competitieleider opgegeven moesten worden was het de bedoeling van de wedstrijdleiding, dat Hoogeveen II iets sterker zou zijn dan Hoogeveen III. Van deze beide teams werd verwacht, dat ze beiden veel sterker zouden zijn dan Hoogeveen IV. Na 22 ronden zijn we aan de hand van de competitiestand eens gaan vergelijken of onze prognoses juist zijn geweest.

Hoogeveen II	Tw	Hoogeveen III	Tw	Hoogeveen IV	Tw
Mevius	39,1	Vries	40,6	Bakker	41,9
Oudman	37,6	Krikken	37,3	Van Nes	39,9
Oldenkamp	33,4	Neutel	43,0	Heller	36,9
Hofman	35,6	Knoef	39,3	Piepot	32,7
V.Grijfl.	36,8	Pieters Jr	34,4	Scholte	31,8
Schoonbeek	-	Flower	39,0	Mijnheer	32,7
	186,5		233,6		215,9
Gemiddeld;	37,7	Gemiddeld:	38,9	Gemiddeld:	36,0

Nu blijkt dat een wedstrijdleiding zich aan het begin van het seizoen danig kan vergissen. Hoogeveen III is het sterkst en een opmerking van Jan Neutel, dat zij in hun klasse 36 bij sterkere ploegen ingedeeld zijn dan Hoogeveen II in 3A is waarschijnlijk wel juist. Vooral de jeugd-ploegen van Haren in 3B zijn bijzonder sterk. Een (schrale) troost voor Krikken c.s. als ze in 36 het kampioenschap op het nippertje zouden missen.

Dat Hoogeveen IV het zwakkere broertje zou zijn is een lachertje gebleken. Ze zijn in speelsterkte bijna gelijkwaardig aan Hoogeveen II en Hoogeveen III. Vooral is dit gekomen door de in het oog springende ontwikkelingen op schaakgebied van Theo Bakker en Onno van Nes. Genoemd moet ook worden de verbazingwekkende vooruitgang van Heller dit seizoen. Zijn laatste overwinning op een speler van Veendam II doet veel voor de toekomst van hem verwachten.

J. Pieters

Van de 64 velden

Naast allerlei technische zaken behoort in goed clubblad ook een rubriek met echte schaakzaken, zoals problemen, partijen enz.

De redactie heeft de heer Van der Kooy bereid gevonden deze in de toekomst te verzorgen. Deze rubriek zal verdeeld worden in:

a) schaakproblemen, partijstellingen, eindspelen enz.

Diverse probleemstellingen in verschillende moeilijkheidsgraad zullen geplaatst worden en aan de leden ter oplossing worden voorgelegd. U kunt de redacteur kennende-zeker niet steeds al te gemakkelijk werk verwachten. Voor een van te voren bepaalde inleveringsdatum kunnen de oplossingen ingeleverd worden en iedere goede oplossing geeft dan recht op een bepaald aantal punten. De eerste keer zal deze rubriek opgenomen worden in het laatste nummer van dit seizoen, met de eerste serie voor het volgende jaar (iets aardigs om in de zomer het schaken niet helemaal te vergeten). De volgende drie series komen dan in de eerste drie nummers van het volgende jaar. Wie na oplossing van deze vier series de meeste punten heeft is nog geen puzzelkampioen. Om uit te rekenen wie dat wordt zal het volgende systeem worden gehanteerd: deel het aantal puzzelpunten van de leden door het aantal wedstrijdpunten van de interne competitie, wie dan de hoogste uitkomst heeft wordt aan het einde van het volgende seizoen algemeen schaakkampioen van Hoogeveen.

b) Partijen, partijgedeelten, eindspelen van de leden

De bedoeling van dit gedeelte is ieder mee te laten genieten van geweldige combinaties, eindspelvondsten, verrassende wendingen, die op de schaakclub wel eens voorkomen. Hebt u iets aardigs geef het dan door aan de heer Van der Kooy. In een volgend nummer kan het dan opgenomen worden.

Zomercompetitie??????

Je weet het maar nooit met die schakers. In een ander artikeltje had ik het over schaakmoe zijn aan het eind van het seizoen, maar er zijn van die fanatiekelingen voor wie dit begrip totaal vreemd is.

Welnu een schaakclub behoort ook aan die groep "gestoorden" tegemoet te komen en vandaar dus dit probeersel. Indien de belangstelling groot genoeg is zullen er een of meerdere groepen worden samengesteld, die in de periode van 3 juni t/m eind augustus een competitie spelen. Bij meerdere groepen, ik denk aan groepen van maximaal zes spelers, zullen de nummers één van iedere groep spelen om het zomerkampioenschap. Het is de bedoeling dat zodra een groep is samengesteld de spelers zelf beslissen waar en wanneer gespeeld zal worden. Dus niet in het clublokaal en ook niet persé op de dinsdagavond, wel bijvoorbeeld op een mooie zomeravond in de tuin, hetzij met of zonder glas met schuimend vocht. U begrijpt nu denk ik de bedoeling. Alvorens ik nadere regels op papier ga zetten, wacht ik eerst maar af of er inderdaad belangstelling voor is. Misschien dat ik me schromelijk vergis in die schaakfanaten van onze club.

Bij mij opgeven voor half mei.

G. Jansen

Nieuwe opzet van jeugdschaken in Hogeveen

Nog maar enkele jaren geleden werd in Hogeveen een begin gemaakt met het georganiseerd schaken voor de jeugd in het Jannes van der Sleedenhuis. Nu al blijkt, dat deze huisvesting voor de jeugd te klein is. (Meer dan 40 jongens en meisjes kunnen er niet in).

Bovendien zijn er andere bezwaren om alle jeugd van Hogeveen uitsluitend in het Jannes van der Sleedenhuis te laten spelen, voor de buitenwijken Zuid, Wolfsbos, Krakeel en De Weide is het centrale clubgebouw in West voor kinderen van 11 en 12 jaar erg ver. Bovendien is het verschil in speelsterkte bij de jeugd zo groot, dat spreiding over verschillende lokaliteiten voor een gezonde ontwikkeling van het jeugdschaakleven beter is.

Daarom is op de laatste bestuursvergadering het besluit genomen te streven naar spreiding van het jeugdschaak over de verschillende wijken van Hogeveen.

De opzet zal als volgt worden;

a) in het Jannes van der Sleedenhuis zullen de officiële Nosbo-wedstrijden voor de jeugd worden gehouden en zullen Hogeveens beste jeugdschakers hun competitie spelen;

b) op vier plaatsen zal er jeugdschaak worden georganiseerd:

- in west - Centrum. Een verzoek een lokaliteit van de openbare scholengemeenschap aan de Bilderdijklaan te mogen gebruiken zal aan het gemeentebestuur gericht, worden.
- in Zuid - Wolfsbos. Gespeeld zal worden in een lokaal van de Prot. Chr. school "De Wiekslag". Maandag-avond 3 maart is daar reeds begonnen onder leiding van de heren Krikken, Knoef en De Jonge.
- in Krakeel. Contact zal opgenomen worden met de buurtvereniging om de mogelijkheden daar te onderzoeken.
- in De weide. Hiervoor bestaan nog geen vastomlijnde plannen, maar over enige jaren zal ook daar jeugdschaken gerealiseerd worden.

Toernooi te Hardenberg

Op zaterdag 16 februari werd het jaarlijkse toernooi te Hardenberg gehouden. Er werd gespeeld in groepen van 8 personen. Vier Hogeveense schakers namen aan het toernooi deel: Van Bergen, Van der Kooy, Oldenkamp en Renken. Onze succesvolste speler was Van der Kooy. Hij haalde een eerste prijs met 6 pnt uit 7 partijen, 's Avonds had Van der Kooy nog de energie opnieuw te gaan schaken. Hij speelde toen de competitiewedstrijd van de volgende ronde tegen Kelfkens vooruit. Overigens met minder succes: die partij verloor hij door een blunder

De andere drie spelers moesten met een bescheidener resultaat genoegen nemen. Van Bergen behaalde $\frac{1}{2}$ pnt, Oldenkamp 4 pnt en Renken 3 pnt. Eerste prijzen kunnen er niet steeds zijn.!

Komende toernooien

- 22 maart Jeugdschaaktoernooi in Hoogeveen
(Zie aankondiging in dit blad)
- 5 april Eemsmondtoernooi te Delfzijl (Zie aankondiging Nosbo-med.)
- 12 april Simultaanseance te Beilen te geven door J. v.d. Wiel (zie Nosbo mededelingen)
- 19 april Open Snelschaakkampioenschap van Drenthe te Klazienaveen
(zie aankondiging Nosbo-med.)
- 10 mei PMF-toernooi te Uithuizen (zie aankondiging Nosbo-medelingen)
- 17 mei Jubileumschaakdag S.C. Groningen (zie aankondiging Nosbo-med.)

Dinsdag 3 juni, de laatste clubavond van dit seizoen

Het lijkt ons een goed idee om het schaakjaar op een wat andere wijze te besluiten dan tot dusver de gewoonte was.

Het was toch vaak zo dat de afloop van het schaakseizoen grote overeenkomst vertoonde met de bekende nachtkaaars en hoewel ik me kan voorstellen, dat velen dan wat schaakmoe zijn, moet het ook anders kunnen. Vandaar de nu volgende andere opzet.

Op 3 juni zijn alle uitslagen en standen van jeugdcompetitie, de interne competitie, het snelschaakkampioenschap en de Nosbo-competitie bekend. Tussen 19.30 en 20.00 uur worden dan de prijzen aan de betrokkenen uitgereikt. Het komt de prijswinnaars toe, dat we daar indien mogelijk met z'n allen bij aanwezig zijn.

Ook de plaatselijke pers zal daarbij worden uitgenodigd.

Vanaf 20.00 uur zal door J. Westerhof, de eerste bordspeler van het tiental simultaan gespeeld worden tegen ieder die daar aan mee wil doen. Hoewel het schaken natuurlijk ook op deze avond centraal zal staan, vinden we dat ook de gezelligheid niet mag ontbreken, wij hopen dat we dan het kampioenschap en de promotie van het tiental en/of van één of meer van de zestallen kunnen vieren. Indien dat niet het geval is zal er zeker een andere reden gevonden kunnen worden om aan deze avond een feestelijke tint te geven.

G. Jansen

Inzittendenverzekering

Het is niet mogelijk gebleken collectief voor de schaakclub een inzittendenverzekering af te sluiten. Aan sommige leden die regelmatig voor de club rijden een inzittendenverzekering uit de clubkas te vergoeden stuit op bezwaren. (Wie heeft daar recht op en wie niet?).

Verder is het bestuur van mening, dat het altijd zeer raadzaam is een inzittendenverzekering te hebben. Het kost maar weinig en de risico's zijn groot ook bij het rijden met inzittenden niet voor de club. Daarom een dringend advies aan alle leden: Sluit een inzittendenverzekering, . het voorkomt vele risico's.

Vergoeding reiskosten

Het bestuur heeft besloten, dat de reiskosten vergoed zullen worden op basis van 20 cent per km per auto. Om het ieder wat gemakkelijk te maken (niet ieder weet meer het aantal km) zijn er standaardbedragen per plaats vastgesteld. Deze zijn:

Emmen	f 14,-	Groningen	f 26,-
Klazienaveen	16,-	Haren	24,-
Ter Apel	18,-	Zuidhorn	32,-
Stadskanaal	1a,-	Smilde	12,-
Veendam	24,-	Eelde/Patersw.	24,-

Wie voor de club naar uitwedstrijden gereden heeft wordt verzocht na afloop van de Nosbo-competitie, doch voor 1 mei, zijn declaratie in te dienen.

De penningmeester

Van de materiaalcommissaris

Veel werk heeft de heer Oldenkamp de laatste tijd verzet om ons materiaal zo goed mogelijk in orde te krijgen en te houden. Stukken en dozen zijn uitgezocht en opnieuw genummerd. Daarom een verzoek. Toon met u allen de waardering voor zijn werk door er voor te zorgen, dat alles ook in orde blijft. Controleer de stukken voordat u ze in de doos opbergt. We houden dan de zaak in orde. Regelmatig komt het ook voor dat materiaal van de club elders gebruikt wordt. Op zich is daar geen enkel bezwaar tegen, maar doe dat niet op eigen gezag maar regel het even met de heer Oldenkamp. Hij moet weten waar ons materiaal zich bevindt.

Jeugdschaaktoernooi in Hoogeveen

Voor het eerst zal er op zaterdag 22 maart in Hoogeveen een Jeugdschaaktoernooi georganiseerd worden in het Menso Alting College. Gespeeld werd er in groepen van acht. De speeltijd is een kwartier per partij. Als de partij dan niet beëindigd is, wordt er gearbitreerd. Het toernooi begint om twee uur en eindigt om half vijf. Het inleggeld is f 2,50 per speler. Per groep zijn er drie prijzen. Inlichtingen en aanmelding bij J.H. Schoonbeek, Bosboomstraat 11, Hoogeveen, tel. 05280-63752.

Vijftig jaar geleden

In het begin der twintiger jaren van deze eeuw was van een georganiseerd schaakleven in Hoogeveen geen sprake.

Hier en daar kwamen zo nu en dan enkele beoefenaren van het spel bijeen. Dokter Kooiman ontving op zaterdagavond een clubje van drie spelers en ook in het gebouw Irene aan de Schutstraat, de jeugdsoos van die dagen, werd zo nu en dan geschaakt.

De onbetwiste grootmeester van die tijd (op Hoogeveens niveau) was Anco van der Wal, de grondlegger van de huidige zaak in "Zaden en Voeders" aan de Hoofdstraat. Hij was verzot op schaken en bezat zelfs een boek met openingstheorie.

Aangezien hij mijn buurman was, kwam ik er nogal eens over de vloer en veel uren brachten we door in het kantoortje achter de winkel met bord en stukken tussen ons in.

Eerst gaf hij me de dame voor. Toen dit al spoedig te zwaar bleek, bedroeg de handicap een toren en tegen de tijd dat ik zestien was, speelden we zonder voorgift.

Maar vrijwel nooit heb ik een partij van hem gewonnen. Op het hoogtepunt van zijn roem trok hij zich plotseling uit het Hoogeveense schaakleven terug om persoonlijke redenen en ging zich aan zaken wijden, die hij van meer importantie achtte dan schaken.

Arnold van Kalken - een Rotterdamse assistent-accountant - die om onnaspeurlijke redenen z'n heil gezocht had in het achterlijke turfland boven Zwolle, gaf de stoot tot een geregeld clubverband.

Hij plaatste een advertentie waarin hij gegadigden uitnodigde een simultaan-correspondentiepartij tegen hem te spelen. Elke week zouden de zetten worden uitgewisseld en in de krant vermeld.

Vier waaghalzen meldden zich aan en de match begon. De afloop is mij nimmer bekend geworden, want na zes zetten van "schaak" (het pseudoniem van Arnold) en vijf zetten van de opponenten, werd de publicatie gestaakt.

Of dit geschiedde omdat "schaak" er genoeg van had, of omdat de redactie geen plaatsruimte meer afstond, vermeldt de historie niet.

Ziehier het resultaat:

"Schaak" - R. Eikelboom	"Schaak" - N.N.	"Schaak" - H.J.A. Reekers	"Schaak" - R.v.d. Wal
1. e4 - Pc6	e4 - d5	e4 - e5	e4 - a5
2. c3 - d5	e5 - Pc6	d3 - Pc6	d3 - Lc5
3. d3 - Pf6	d4 - f6	a3 - Df6	Ph3 - h6
4. ed5: - Dd5:	f4 - Ph6	Pf3 - h6	f4 - ef4:
5. Le2 - e5	Pc3 - Lf5	Pc3 - d6	Dh5 - g5
6. f3	h3	h4	c3

Een verrassende uitbreiding der openingstheorie bevatten deze partijen niet en aan de rest is vermoedelijk geen "unsterbliche" of "immergrüne" partij verloren gegaan.

Maar organiseren kon Arnold wel.

Op zijn initiatief werd in "Irene" een voorbereidende bespreking gehouden tussen een tiental schakers en enkele weken later op 29 juni 1929 stond de volgende mededeling in de Hoogeveense Courant:

"Gisteravond had in Hotel Mulder een samenkomst plaats om te komen tot oprichting van een schaakclub. Er was veel animo. Direct gaven zich al 17 personen als lid op, terwijl binnenkort het eerste 20-tal wel vol zal zijn.

Nadat enige formaliteiten als bestuursverkiezing, etc. hadden plaatsgevonden, zette de nieuwe club haar leven al dadelijk actief in. Tot laat in de avond was men al schakende bijeen. Voorzitter is de heer A. van der Wal, secretaris de heer A.C.M, van Kalken, terwijl de heer B. van Herksen als penningmeester zal fungeren."

Hoe men aan het eerste materiaal is gekomen, weet ik niet meer, maar er waren tien stel stukken en enige borden beschikbaar. De ontbrekende borden maakten we zelf met behulp van karton en Oost-Indische inkt. Niemand dacht in de verste verte aan de aanschaf van lokalen en voor de meeste leden waren die apparaten volkomen onbekend.

En zo zaten we dan op de maandagavonden over bord en stukken gebogen in de tuinzaal van Hotel Mulder, op de plaats waar nu de bioscoop Luxor gehuisvest is. Het was alsof we geen sores en narigheden genoeg van ons zelf hadden en die van een slecht staande partij er nog op de koop toe bij wensten. Er woedden veldslagen, geschieden blunders, catastrofes en doorbraken in grote hoeveelheden. Er heerste schrik en triomf, ontsteltenis en opluchting, alles waardoor het schaakspel, dat bedoeld is als schepper van spanningen, zo boeiend is.

Al spoedig baarde het geringe ledental zorgen.

Na met zeventien man te zijn gestart, bleven er na korte tijd slechts een stuk of tien over.

Dokter Kooiman bedankte als lid, omdat hij toch altijd tijdens het spel werd weggeroepen. Twee andere heren konden het bij nader inzien niet met hun gewetens in overeenstemming brengen om in een "kroeg" te moeten spelen. Ze stelden voor om het in de consistoriekamer van de gereformeerde kerk te doen, maar dat wilde de rest van de club niet omdat daar nauwelijks een kop koffie en zeker geen bier te krijgen was.

En toen bedankten die twee.

De heer Haagsma kon de hele nacht niet slapen, als hij een avond "skaakt" had en nam ook de benen.

En Albert Hup verklaarde, dat hij niet de hele avond "met z'n gat op de stoel" wou zitten en liever ging biljarten. Uiteindelijk was dat laatste ook nog gezonder, omdat het meer lichaamsbeweging verschafte.

En tenslotte was er nog schilder Leendert Lafeber, die bedankte omdat hij altijd alles verloor.

Zo was er niks aan. Je moet ook eens wat kunnen winnen.

We hadden de tuinzaal "op de vertering" zo dat heette. Dat was voor de club wel goedkoop, maar voor de exploitant Luuks Mulder alleen rendabel als er veel leden waren die nogal het een en ander nuttigden. En daar schortte het nu net aan. Vermoedelijk omdat ik (met m'n zeventien jaar) in het bestuur zat, achtte hij mij medeaansprakelijk voor deze onbevredigende gang van zaken, en als ik na afloop van de schaakpartijen mijn biertje kwam afrekenen, sprak hij verwijtend: "'t Was weer niet veule vanoavn'd, èh?"
"Nee, d'r waar'n d'r niet veule ".
"Kiek! As 't er niet meer kooft, dan kan dat zo niet langer. Mien locht en mien braandstof kost allemoale geld. En lest wek 't ziekenfonds doar vergaader'n, maar dat kun niet um oe mit mekaar. D'r mut meer koom'm en anders giet 't zo niet langer".

Hierop wist ik dan geen passend antwoord te verzinnen en staarde voor me uit als een schooljongen die betrapt was op spieken.

Enige propaganda was dus wel gewenst.

Met dit doel wist voorzitter Van der Wal een prominent lid van de Groningse club "Staunton" en wel de heer Sonmans te bewegen een simultaanseance in Hoogeveen te geven. Ook niet-leden van de club mochten meedoen, maar die moesten dan zelf bord en stukken meebrengen. Dit schiep eerst enig ongerief, omdat er één verscheen met een enorm groot bord en zware stukken en een ander met een miniatuur zakspelletje. Het scheen de heer Sonmans echter weinig te storen. Vermoedelijk verwachtte hij geen sterke tegenstand. Het was mijn eerste kennismaking met een simultaanseance en ik was zeer geïmponeerd.

Alleen al het feit dat Sonmans lid was van het beroemde "Staunton" boezemde me ontzag in.

Telkens als hij bij mijn bord kwam, loerde hij naar me, alsof hij zeggen wilde: "Wel allemachtig: Zit die vent er nu ook nog?"

En als ik m'n aarzelende zet deed, beantwoordde hij die bijna zonder naar het bord te kijken of zijn gang langs de spelers te onderbreken. Veel later pas ontdekte ik, dat deze houding door veel simultaanspelers werd aangenomen, om hun tagenstanders te overdonderen en hen zo in de war te brengen dat ze blunders maakten.

Hij bereikte zijn doel met mij, want na het verlies van een toren en een paard gaf ik de partij maar op.

Om toch wat te doen te hebben, ging in achter de stoel van mijn grote leermeester en voorbeeld Van der wal staan, om te zien hoe Sonmans gehakt van hem zou maken, maar merkte al gauw, dat deze dit bord niet voorbij ging zonder te pauzeren en soms minutenlang in gedachten verzonken bleef staan. Wel keek hij Van der Wal even verachtelijk aan als hij het mij gedaan had, maar er was één verschil. Anco werd er niet anders van. En toen - wonderlijke gewaarwording - stortte de stelling van de simultaanspeler zomaar ineens. Hij verloor een vol stuk en gaf enkele zetten later op. Toen bleek, dat hij ook nog van Reekers en Schmelzer had verloren, was mijn geloof in de superioriteit van de groten dezer eeuw zeer geschokt.

Een medelid voor wie ik grote sympathie koesterde was Anton Lanjouw, een rustend schoenmaker, welke in die dagen ongeveer zeventig jaar oud geweest moet zijn.

Hij hield er singuliere gewoonten op na tijdens het spel en je zou hem een "handzwever" kunnen noemen, voortdurend strekte hij z'n hand uit boven de stukken, maar kon niet besluiten, trok z'n hand terug, stak z'n hand weer uit, zou zetten, zette niet, krabde zich achter het oor.... ja.... nee... etc.

Ondanks deze bedachtzaamheid was zijn speelsterkte echter zeer gering. Maar zijn capaciteiten lagen in een ander vlak. In die dagen leed ik aan een vrij ernstige ziekte, die men pleegt aan te duiden met "chronisch geldgebrek".

Tegen de zin van mijn vader was ik namelijk leerling van de onderwijzerscursus die toendertijd verbonden was aan de H.B.S., de voorloper van het huidige Menso Alting College.

Mijn vader was de overtuiging toegedaan, dat onderwijzer synoniem was met armoedzaaier, hetgeen in 1929 nu ook niet altijd ver van de waarheid verwijderd was. Om me al wat aan de toekomstige armoede te doen gewennen kende hij me een zakgeld toe van f 0,50 per week, hoewel dat betere centen waren dan die van tegenwoordig, was het toch niet veel.

De helft van dit bedrag reserveerde ik voor de schaakclub, bestelde in het begin van de avond een glas bier, dat een kwartje kostte en kon dan verder toezien hoe anderen bier dronken.

Wanneer ik echter tegen oude Anton Lanjouw schaakte, kwam steevast het moment waarop hij me enige tijd nauwlettend aanzag en vervolgens sprak:

"Wil ie 'n glas wien ebb'n?"

"Gráág: meneer Lanjouw."

En dan tegen de spelers van het bord naast hem:

"wil ie óók 'n glas wien ebb'n?"

"Gráág: meneer Lanjouw."

"Ober? veier wien!"

Een dergelijke vrijgevigheid vervulde me steeds met diepe bewondering en ook wel enige jaloesheid, want het was vrijwel zeker, dat nimmer de tijd zou aanbreken, waarin ik zelf tot zulke royale aanbiedingen in staat zou zijn.

Tenslotte herinner ik me nog contact met een andere club. In Assen was men namelijk van het bestaan der Hoogeveense schaakclub op de hoogte gekomen en verzond een uitnodiging tot het spelen van een vriendschappelijke wedstrijd.

we wisten veertien spelers bij elkaar te krijgen en hobbelden er op een avond heen in een gehuurde bus. Wie die bus betaald heeft, weet ik niet. De kas van de vereniging was in elk geval niet berekend op zulke exorbitante uitgaven. Vermoedelijk hebben enkele zeer kapitaalkrachtige leden als Lanjouw, Van der wal en de gemeentesecretaris Koelman dit bedrag gefourneerd.

Ik moest aan het tweede bord spelen tegen de heer Kroes, hoofd van de U.L.0.-school in Assen, die me in vrij korte tijd zeer vakkundig de nek omdraaide.

Toen de balans was opgemaakt bleek Hoogeveen met 13-1 verloren te hebben. Alleen Van der Wal versloeg aan het eerste bord de zeer gerenommeerde speler Benes.

Op de terugweg verkeerden we niet in een down-stemming. Tenslotte was de kop er af. Anco had de eer van Hoogeveen hoog gehouden. Het zou nog wel enkele jaren duren voordat wij volwaardig konden meedraaien in de Nosbo-competitie. De beginjaren daarvan heb ik niet meegemaakt. Door m'n latere verhuizing naar Steenwijk onttrok zich de verdere Hoogeveense schaakgeschiedenis voor een groot deel aan mijn ogen.

B. van Herksen

Onderlinge jeugdcompetitie

De 40 deelnemers zijn verdeeld over 5 groepen van 8, ingedeeld naar speelsterkte.

		Gesp.	pnt.			Gesp.	pnt.
I	Jurgen Schelhaas	6	4	II	Mare v.d. Beemt	6	4
	Arun Karwal	4	3		Wiebe de Jonge	3	3
	Jos Helmich	4	3		Ronald Webben	4	3
	Karl Spitse	5	3		Jos Voormolen	5	3
	Jeroen Bakker	1	1		Frank Helmich	7	3
	Frits Heida	3	0		Gert Jan Nijhoff	3	1
	Jack Hoogeveen	3	0		René Herstel	4	1
	Hendrie Snijders	3	n		Rinse Koornstra	2	0
III	Martin v. Egten	8	6	IV	Chang Bom	8	7
	Sander Westenbrink	8	5½		Rolt woldman	6	4½
	Yong Bom	6	5		Annemiek Blanken	4	3
	Johan Vos	8	5		Henk Scheffer	6	3
	Martin Jonkers	10	4½		Harold Pieters	4	2½
	Bernard westenbrink	6	1½		Torn Visser	7	2½
	Kiki Morshuis	10	1½		Mirjam Weijenbergh	7	2
	Rody Palyama	2	1		Jan A.Vredeveld	6	½
V	Henriëtte Joustra	9	8				
	Lidia Veld	9	5				
	Bert Steenbergen	7	4				
	Robert de Jonge	7	3				
	Milena Botterfik	4	1½				
	Coba Toxopeus	2	½				
	Herman v. Triest	2	0				
	Jolanda Veenstra	4	0				

Nosbo-jeugdcompetitie

Categorie t/m 15 jaar

In de Drentse groep moeten beide Hoogeveense teams nog een wedstrijd spelen. Het kampioenschap komt in ieder geval bij een Hoogeveense ploeg terecht. De stand is:

	<u>gespeeld</u>	<u>punten</u>	<u>bordpunten</u>
Hoogeveen I	3	6	12
Hoogeveen II	3	4	7½
Smilde I	4	4	10½
Smilde II	2	0	3
Vizier (Beilen)	2	0	2
Nog te spelen:	Smilde II	- Hoogeveen I	
	Hoogeveen II	- Vizier	

Categorie t/m 12 jaar

Hier is Vizier (Beilen) reeds kampioen.

	<u>gespeeld</u>	<u>punten</u>	<u>bordpunten</u>
Vizier	3	6	12
Hoogeveen	3	2	7
C.C.N.O. (Nw. Balinge)	2	0	1
Nog te spelen:	Hoogeveen	- C.C.N.O.	

A A N O N Z E J E U G D

Die resultaten van jullie mogen er zijn. Gefeliciteerd met die klinkende resultaten in de competitie. Men zegt weleens; "Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst" en aangezien niet alleen het heden maar ook de toekomst voor onze club van groot belang is, is het duidelijk dat jullie voor ons erg belangrijk zijn. Gelet echter op jullie prestaties ziet de toekomst van onze schaakclub er niet al te somber uit. Jullie weten misschien dat ik een soort schoolmeester ben (die heb je namelijk in soorten), een aantal van jullie weten dat maar al te goed, want die zie ik dagelijks en van een schoolmeester kun je nu eenmaal verwachten dat hij je een wijze raad geeft.

Nu, ik kan dat ook niet laten, neem het me maar niet kwalijk. In de, wat achteraf gebleken is, zeer belangrijke wedstrijd van Hoogeveen I tegen Groningen dacht ik al in de opening een pion te kunnen winnen. Na lang aarzelen ging ik op jacht en ik verwaarloosde de ontwikkeling van m'n stukken op een vreselijke manier. Inderdaad won ik een pion, maar m'n stelling was om op te schieten. Mijn tegenstander deed dat dan ook maar wat graag en wat ik ook nog probeerde, het lukte me niet om nog tegenkansen te krijgen. Ik verloor en daardoor werd de uitslag Hoogeveen-Groningen 5-5.

Als ik niet zo eigenwijs was geweest, want dat was ik, ik wilde het immers beter weten dan de theorie van de openingen, dan was Hoogeveen I nu al kampioen geweest.

Nu zie ik dat soort fouten bij jullie ook nog al eens. Ik weet best dat het spelen van een partijtje leuker is dan het bestuderen van openingen, maar toch kun je die theoretische kennis niet missen.

Mijnheer Schoonbeek wijst jullie daar natuurlijk ook steeds op, maar dat is niet voldoende. Ik kan je verzekeren, dat je met veel meer plezier en ook met meer succes gaat schaken als je de moeite neemt om zo nu en dan wat aan theorie te doen. Zo zag ik laatst ook iemand die niet kon winnen met koning en toren tegen koning. Het werd remise. Zonde hè, als je dat overkomt.

Eendracht maakt macht

Als de F.C. Hoepelpeep de beste voetballers van Nederland bij elkaar koopt dan wordt ze toch zo maar niet kampioen. Dan moet er goed gespeeld worden en als team goed spelen betekent dat er goed moet worden samengewerkt. Hetzelfde geldt ook op het schaakbord. Eén stuk alleen kan nooit de partij winnen als de rest op zijn plaats blijft.

Speel het volgende maar eens na.

Wit: doordenker, zwart: inpikker

1. e4, e5; 2. Lc4, Dg5?; Pf3, Dg 2; 4. Tg1, Dh3. Zwart heeft nu drie zetten gedaan om een pion te pakken. Die drie zetten heeft wit gebruikt om drie stukken te ontwikkelen. Loper en paard kunnen nu al samen de pion terug winnen. 5. Lf7+, Ke7 (de looper slaan is helemaal verkeerd: Kf7; Pg5+ en zwart verliest de dame) 6. d4 (wit maakt ruimte voor looper c1. Inpikker ziet niet dat z'n dame geen vluchtelden meer heeft. Hij zou nu het beste 6 .., d6 kunnen spelen). 6 .., ed4; 7. Tg3, ..X.

Doordenker wint de zwarte dame en houdt nog een goede stelling over ook. Ook als je niet zo erg vroeg in de opening met je dame op stap gaat kan het met de samenwerking mis lopen. Dat kan gebeuren als je te veel zetten met pionnen doet. Speel maar eens na.

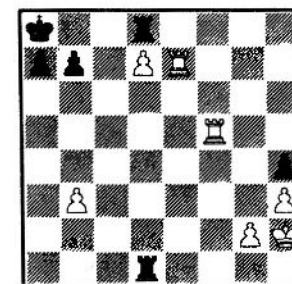
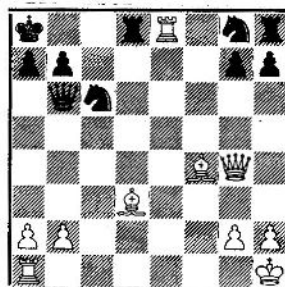
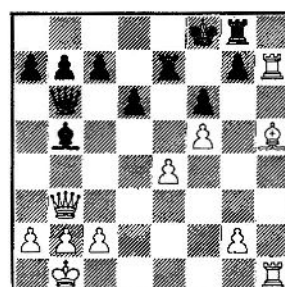
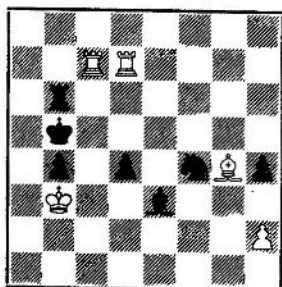
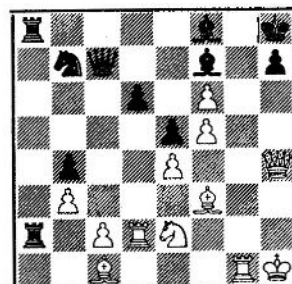
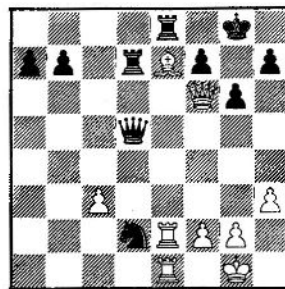
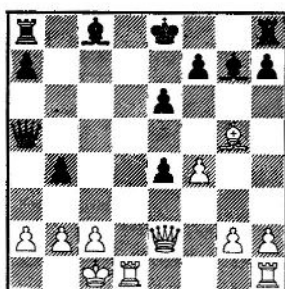
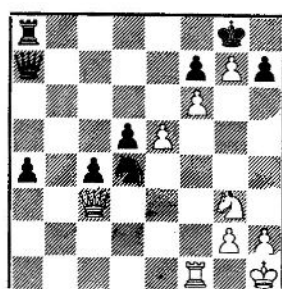
1.e4, e5; 2.Pf3, d6; 3.Lc4, Lg4; 4.Pc3, g6??; 5.Pe5, Ld1; 6.Lf7, Ke7; 7.Pd5 mat.

Tenslotte geef ik jullie nog een aantal partijstellingen die ik uit schaaktijdschriften heb gehaald. Probeer ze op te lossen en geef de oplossingen dan maar aan mijnheer Schoonbeek. Vergeet niet je naam er bij te vermelden.

Inleveren voor 1 mei. wie de meest punten haalt krijgt een prijs.

G. Jansen

Voor al deze "hersensbrekers" geldt; wit begint en wint.

De eerste schaakcomputer

Uit het boekje "Meesterlijk geschut" van W. J. Mühring en Jan Roelfs geef ik u een samenvatting van een bekend verhaal weer.

Nijdig had Napoleon de schaakstukken met een wilde armzwaai van het bord geveegd, want al driemaal had hij verloren van de nieuwste uitvinding, de schaakautomaat!! De mysterieuze automatisch schaakmachine noemde men "De Turk". De uitvinder van "De Turk" was de Hongaarse baron Wolfgang von Kempelen, die er voor het eerst mee demonstreerde aan het Weense hof. De aanwezigen zagen een levensgrote pop achter een kist; de pop was als Turk gekleed en hield in de linkerhand een lange pijp. Het gezelschap was natuurlijk zeer achterdochtig, von Kempelen verzocht een ieder dichterbij te komen, opdat ze de automaat ook van binnen heel goed konden bekijken. Op de kist stond een normaal schaakbord met 32 stukken. In de kist zag men een ingewikkeld stelsel van draden, cylinders en wielen.

Om het publiek nog meer te overtuigen ontstak de uitvinder een kaars, opende de deur aan de achterzijde, liep daarna naar voren, trok een lange schuifla open, die op de bodem van de kist was aangebracht en opende daarna alle voordeuren. Hoe nauwkeurig men de kist ook van binnen en buiten bekeek, men kon geen bedrog ontdekken. De spanning steeg toen de eerste tegenstander van de Turk achter de kist plaats nam.

Tot verbazing van de heren en tot ontzetting van de dames zag men hoe de pop het hoofd heen en weer bewoog, zijn rechterhand ophief en de koningspion twee velden opspeelde...! Enkele vrouwen vielen flauw, anderen gilden hysterisch en een paar grijze dames vluchtten weg met de kreet "tovenarij".

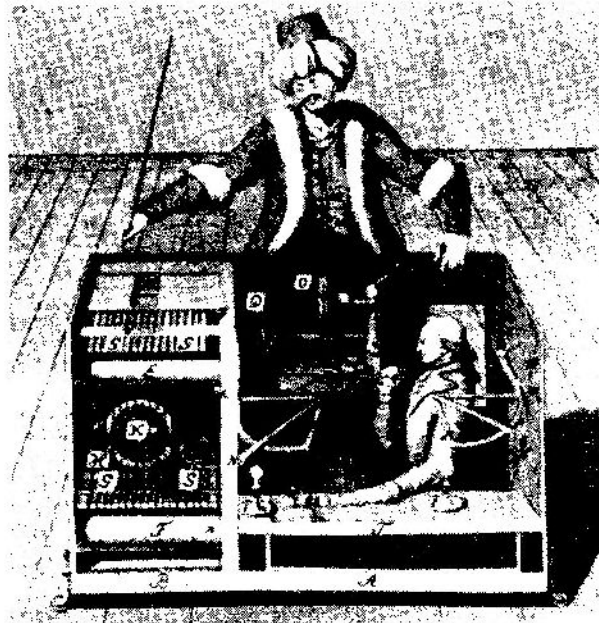
De automaat speelde voortreffelijk; binnen een uur had zij de eerste overwinning geboekt. Na de demonstratie opende de baron opnieuw alle sluitingen. Na dit opzienbarende debuut waren de lichtgelovigen van oordeel dat Von Kempelen een nieuwe kracht had ontdekt, maar ook de geleerden konden geen verklaring geven, vanuit Wenen begon de triomftocht van "De Turk" door Europa, hetgeen de baron ontzettend veel geld opleverde. In 1804 werd het apparaat na de dood van de baron, door de erfgenamen voor een vorstelijk bedrag verkocht.

Ook in Nederland bonden de schakers, zonder succes, de strijd aan. De nieuwe eigenaar, John Maelzel, al bijna miljonair verliet tenslotte Europa en ging naar Amerika. New York bood hem fantastische bedragen voor dit schaakwonder.

"De Turk" ontmaskerd na 57 jaar!!!!!"

Het duurde nog tot 1827 - "De Turk" was inmiddels 57 jaar geworden - toen het raadsel op onverwachte wijze werd opgelost. Bij een optreden in Boston hadden twee jongens, één van acht en één van twaalf jaar, zich verstopt in de kamer waar de automaat was neergezet. Zij wachtten uren, maar hun geduld werd beloond. Tot hun verbazing zagen ze dat een dwerg in het gevaarte stapte, voor het de zaal werd binnengereden. De volgende morgen onthulde de "Baltimore Gazette" in grote koppen het geheim.

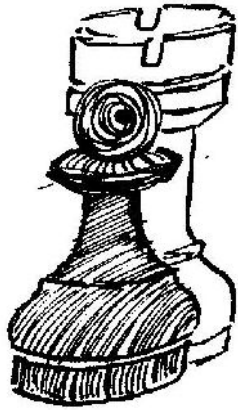
Het kleine mannetje zat in de grote ruimte op een glijplank . Wanneer men de linkerdeur opende zag men alleen maar de "machinekamer". Als de achterdeur geopend werd konden de belangstellenden bij kaarslicht door de machine heen kijken. Het linkergedeelte was van voor tot achter in beslag genomen door het mechanisme. Op het ogenblik dat de achterdeur gesloten werd, schoof de speler vlug naar de andere kant. De functie van een dubbele deur, die enerzijds dienst deed om het mechanisme, dat uit dun elastisch koper bestond, in te drukken en anderzijds bestemd was de scheiding in de automaat te bewerkstelligen, was zeer vernuftig bedacht, wanneer de automaat gesloten was kon het spel beginnen. De speler kon door een ingenieus systeem van magneetjes waarnemen, welke zetten zijn tegenstander deed. Hij speelde zijn zetten dan op een schaaktafeltje na en antwoordde via een hefboompje, dat door de arm van de Turk liep en kunstig geconstrueerd was.

Na de onthulling nam de belangstelling vanzelfsprekend af. In 1840 ging "de Turk" in ruste in een museum in Philadelphia. Daar bezichtigde men hem en maakte zich vreselijk vrolijk om de argeloosheid van het voorgeslacht.

In 1854 stierf "de Turk" een gewelddadige dood, toen het museum door een zware brand geteisterd werd. De zichtbare herinnering aan het grootste bedrog, dat de schaakwereld gekend heeft, was uitgewist.

G. Jansen

Spelregels

"Als een pion door zijn eerste sprong van twee velden naast een pion van de tegenstander komt, mag die hem pakken. Die doet dan net alsof de pion maar een veld vooruit is gegaan en slaat toch schuin-vooruit, terwijl daar eigenlijk geen pion van de tegenstander staat. De pion is in het voorbijgaan (en passant e.p.) geslagen.

Nog een spelregel.

Je hoeft natuurlijk niet en passant te slaan, maar als je dat wilt, moet je het meteen doen. Je mag nooit een zet wachten."

Overgenomen uit Jeugschaak, leerboek van de Koninklijke Schaakbond. Het en passant slaan is één van de moeilijkste regels bij het schaken, wel aardig voor Krikken de regel te kennen.

Ongeldige zetten kunnen een winstpunt kosten!

Indeling competitie 1979/1980

De competitie zal dit jaar uit 30 wedstrijdronde bestaan. De planning voor het nog resterende gedeelte is als volgt:

18/3	afgebroken partijen
25/3	24e ronde
1/4	25e
8/4	26e
15/4	27e
22/4	28e
29/4	29e
6/5	30
13/5	afgebroken partijen
20/5	voorronden persoonlijk snelschaakkampioenschap Schaakclub Hgv
27/5	finales
3/6	feestelijke officiële prijsuitreiking diverse kampioenschappen+ simultaanschaken (zie artikel in dit nummer).

I N T E R N E C O M P E T I T I E

Tot en met de 13e ronde heb ik de uitslagen van de onderlinge competitie in een schema verwerkt en in ons kerstnummer gepubliceerd. De bedoeling was oorspronkelijk regelmatig die tabel bij te werken en regelmatig te publiceren. Bij het verwerken van de laatste resultaten in de tabel bleek me, dat de tabel er niet duidelijker op werd om niet te zeggen vrijwel onleesbaar. Toch leek het me goed dat ieder op de hoogte is van de resultaten van de onderlinge competitie. Daarom volgen hier de uitslagen van de 14e tot en met de 22e ronde. Ieder die daar animo voor heeft kan ze eventueel op zijn eigen tabel uit het vorige nummer bijwerken.

14e ronde

v. Herksen	- Stevens	0-1	v.Grijfland	- Hofman	0-1
v.d. Kooy	- Renken	1-0	Scholte	- Oudman	0-1
v. Bergen	- Kelfkens	0-1	Pieters Sr.	- Jansen	0-1
Mevius	- Voerman	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	Ekkels	- Millenaar	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
De Jonge	- Schipdam	1-0	Tibben	- Broens	1-0
Flower	- Krikken	1-0	Bakker	- Pieters jr.	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
Neutel	- v. Til	1-0	v. Nes	- Heller	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
Oldenkamp	- Krol	0-1	Piepot	- Mijnheer	1-0

15e ronde

Mevius	- Pieters Sr	1-0	Scholte	- Tibben	1-0
Hofman	- Oudman	0-1	Millenaar	- de Jonge	1-0
v.Grijfland	- Oldenkamp	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	Schipdam	- Broens	1-0

16e ronde

v.Herksen	- v.d. Kooy	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	Neutel	- Pieters Jr.	1-0
Kelfkens	- Jansen	0-1	Krikken	- Van Til	0-1
Krol	- Van Nes	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	Vries	- Stevens	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
v.Bergen	- Renken	0-1	Bakker	- Helder	1-0
De Jonge	- Ekkels	afg.	Schipdam	- Tibben	1-0
Oudman	- Knoef	0-1	Broens	- Mijnheer	0-1
Flower	- Voerman	1-0	Piepot	- Scholte	1-0

17e ronde

v. Herksen	- Mevius	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	Oldenkamp	- Flower	afg.
Stevens	- Kelfkens	0-1	v.Grijfland	- Piepot	1-0
v.d. Kooy	- v.Bergen	1-0	Scholte	- De Jonge	1-0
Jansen	- Renken	afg.	Knoef	- Van Nes	0-1
Van Til	- Heller	1-0	Vries	- Krol	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
Oudman	- Schipdam	1-0	Ekkels	- Mijnheer	0-1
Pieters Jr	- Krikken	0-1	Tibben	- Millenaar	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
Neutel	- Hofman	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	Bakker	- Pieters Sr	1-0

18e ronde

De Jonge	- Broens	1-0	Tibben	- Mijnheer	0-1
Oldenkamp	- Roesink	1-0	Schipdam	- Ekkels	0-1
Pieters Sr	- Heller	0-1	Van Nes	- Bakker	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$

19e ronde

Stevens	- Jansen	0-1	Krikken	- Hofman	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
Renken	- Krol	1-0	Vries	- Oudman	afg.
Voerman	- Kelfkens	afg.	Pieters Sr	- Knoef	afg.
De Jonge	- Tibben	1-0	Broens	- Eikelenboom	0-1
Pieters Jr	- Oldenkamp	1-0	Neutel	- Mevius	0-1

20e ronde

Stevens	- v.Herksen	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	Tibben	- Ekkels	0-1
v.d. Kooy	- Kelfkens	0-1	Heller	- Piepot	0-1
Jansen	- v. Bergen	afg.	Bakker	- Scholte	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
Van Til	- Knoef	1-0	Millenaar	- Pieters Jr	0-1
Voerman	- Krol	1-0	Roesink	- Schipdam	1-0
De Jonge	- Mijnheer	1-0	Broens	- Van Nes	0-1
Pieters Sr	- Krikken	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$			

21e ronde

Stevens	- Bakker	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	Krikken	- Eikelenboom	0-1
Kelfkens	- Mevius	1-0	Knoef	- Piepot	1-0
Renken	- Vries	1-0	Pieters Sr	- De Jonge	1-0
Van Til	- Hofman	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	Roesink	- Tibben	1-0
Voerman	- Jansen	1-0	Schipdam	- Oldenkamp	0-1
Krol	- v.d. Kooy	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	Van Nes	- v. Herksen	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
Oudman	- Neutel	0-1	Mijnheer	- Millenaar	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
Flower	- v. Bergen	0-1	Pieters Jr	- Ekkels	afg.

22e ronde

Vries	- Neutel	1-0	v. Grijfland	- Knoef	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
Flower	- Mevius	1-0	Hofman	- Pieters Sr	0-1
Oldenkamp	- Oudman	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	Mijnheer	- Pieters Jr	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
Krol	- Krikken	0-1	De Jonge	- Millenaar	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$

Met de organisatie van de wedstrijdronde heb ik de laatste 9 weken meer moeilijkheden ondervonden, dan de eerste 13 weken van dit seizoen. Het gebeurt de laatste tijd nogal eens, dat er op het laatste moment afgebeeld wordt om een andere reden dan ziekte of iets dergelijks. Het kost me dan nogal wat moeite het programma dusdanig te wijzigen, dat toch ieder die aanwezig is, een gelijkwaardige tegenstander te geven. Daarom nogmaals een verzoek; als u een avond niet kunt, vermeld dat van te voren, voordat de wedstrijdronde ingedeeld is op de kaart, die altijd in het wedstrijdlokaal aanwezig is. Het opkomstpercentage is geweest:

Ronde 1 tot en met 13 33 afzeggingen van de 455. Opkomstperc.: 92,7%
 " 14 " " " 22 29 " " " 315. " : 90,8%

J. Pieters

KLASSEMENT NA 22 RONDEN

	10xTw	PT	GTwT		10xTW	PT	GTMT
1. Kelfkens	550	759.2	48.7	19. Krikken	373	436.7	35.2
2. v.d. Kooy	550	758.5	47.5	20. Krol	373	438.1	44.3
3. Renken	530	723.2	47.8	21. Heller	369	431.2	34.1
4. Jansen	514	693.1	47.6	22. Pieters Sr	368	428.5	36.0
5. v. Bergen	513	692.2	48.3	23. v. Grijfland	366	426.1	33.6
6. Stevens	513	691.2	46.0	24. Hofman	358	410.7	36.0
7. Voerman	473	619.2	45.4	25. Pieters Jr	344	366.4	36.4
8. Neutel	430	541.1	34.4	26. Piepot	327	355.4	31.4
9. Van Herksen	425	532.0	48.9	27. Mijnheer	327	354.0	31.7
10. Bakker	419	522.3	36.2	28. Scholte	318	338.8	36.2
11. Van Til	412	506.8	44.5	29. Ekkels	309	322.1	31.0
12. Vries	406	497.7	39.3	30. De Jong	308	320.9	30.7
13. Van Nes	399	465.9	37.0	31. Roesink	296	298.0	33.2
14. Oldenkamp	394	475.3	35.9	32. Millenaar	283	274.5	32.2
15. Knoef	393	473.9	36.4	33. Eikelenboom	254	222.2	28.0
16. Mevius	391	471.3	43.0	34. Schipdam	251	216.2	31.0
17. Flower	390	469.0	40.8	35. Tibben	235	186.9	31.3
18. Oudman	376	443.6	34.9	36. Broens	190	106.2	32.0

Toelichting laatste kolom G.T.M.T.

Dit seizoen voor het eerst rekent de computer ook de G.T.M.T. (= Gemiddelde Tegenstands Waarde Tegenstanders). Aan de getallen in deze kolom is te zien, wie de sterkste tegenstanders heeft gehad. Opvallend is wel dat Jan Neutel in punten boven Van Herksen staat, maar veel zwakkere tegenstanders heeft gehad. Daarom kan eerstgenoemde in de laatste zeven rondes nog op enkele "cracks" als tegenstander rekenen, terwijl Van Herksen enigszins "gespaard" zal worden.

Ideaal zou zijn dat diegene die boven aan staat aan het eind van de competitie ook de sterkste tegenstanders heeft gehad, nr. 2 van de ranglijst iets zwakker enz. De competitieleider doet zijn best maar het zal wel niet helemaal lukken.

J. Pieters

COMPUTERSCHAAK IN OPMARS

Graag wil ik aan de wens van enkele leden van onze schaakclub voldoen om het e.e.a. te schrijven over computerschaak.

Waarschijnlijk zal dit onderwerp wel een vervolg krijgen in één van de volgende nummers van ons clubblad. Op deze wijze wil ik u graag op de hoogte houden en u tevens wat meer achtergrondinformatie verschaffen over de wijze waarop een computer schaakt.

In dit artikel stel ik een paar schaakcomputers aan u voor en vertel er dan gelijk bij, wat u van ze verwachten kunt, hoe sterk ze spelen, wat hun voor- en nadelen zijn en hoeveel ze kosten. Op dit ogenblik is het zwakste punt van de computerschaker het eindspel. In schijnbaar ongevaarlijke spelsituaties maakt de computer in tegenstelling tot de mens geen vergissing en misrekeningen, doch het levert hem ook geen enkel voordeel op. De menselijke schaker is dan in het voordeel met z'n positiegevoel, strategisch inzicht en vermogen tot lange-termijn planning. Speciaal in weinig geprononceerde opstellingen is een menselijke schaker in staat zijn wil aan het spelverloop op te leggen. Computers kunnen dit niet, aangezien iets als een "wil" tot dusver nu eenmaal ontbreekt.

Een simpel voorbeeld om u te tonen waarom een computer-schaker moeite heeft met het eindspel is de volgende spelsituatie: stel dat u een pion hebt op de tweede lijn dan kan in vijf zetten deze ongehinderd promoveren tot dame. Indien de computer deze situatie moet herkennen, dan moet hij tien zetten (5 voor wit en 5 voor zwart) diep kunnen denken. Op toernooi-niveau, d.w.z. 40 zetten in twee uur, komt een huidige schaakcomputer maar amper aan 7 a 8 halve zetten diep. In deze situatie zou het dus betekenen, dat u ongestoord uw dame kunt halen. In een partij zal een schaakcomputer een dergelijke situatie niet laten ontstaan. Op het niveau van probleemstellingen, zullen ze een dergelijke situatie wel herkennen, problemen als "wit geeft in 4 zetten mat", lost tegenwoordig elke goede schaakcomputer op, de één doet er dan wel 72 uur over, terwijl een ander het oplost in 60 minuten. Schaakprogramma's die draaien op computers die meer dan een miljoen gulden kosten, herkennen bovengenoemde spelsituatie nu reeds ook op toernooiniveau. Een mooi voorbeeld hiervan was een probleem dat binnen 50 zetten gewonnen moest zijn. Een niet bij name genoemde grootmeester kreeg dit niet voor elkaar, mede doordat de computer bij elke zet van de grootmeester gelijk opgaf hoeveel zetten het na z'n laatste gedane zet nog zou gaan duren. Toen liet hij het over aan de computer, die dit probleem vlekkeloos oploste binnen 45 zetten.

Ook een veel voorkomend gebrek van schaakprogramma's is hun uitgesproken bezitsdrang. (De nu op de markt zijnde schaakcomputers hebben dit euvel gelukkig niet meer). Er is namelijk heel wat voor nodig om de computer zo ver te krijgen dat hij bereid is uit taktische overwegingen over te gaan tot het offeren van een pion; om nog maar te zwijgen over een "kostbaarder" stuk. Nogmaals, dit euvel heeft men in veel goede schaakprogramma's reeds onder de knie.

Een ander euvel is het horizon-effect. Het niet herkennen van een probleem of situatie, omdat dit voor de computer achter z'n horizon ligt. Zo'n situatie doet zich bijvoorbeeld voor bij het mat zetten. De computer zal in zo'n situatie kritiekloos willekeurige stukken offeren om het uur van de waarheid zo lang mogelijk uit te stellen, ofwel hij probeert het over de horizon te schuiven.

Vrijwel alle goede huidige schaakcomputers hebben in hun geheugen een verzameling standaardopeningen. Hoewel dankzij deze lijst van openingen het programma verzekerd is van een gunstige beginpositie, is het ook zo, dat in de praktijk weer nieuwe problemen ontstaan en wel in de vorm van een zekere "discontinuïteit" wanneer het programma na een standaardopening "op eigen kracht" verder moet. Het programma weet immers niets van het hoe en waarom van de door hem gebruikte opening. Het resultaat van dit verschijnsel is, dat het meer dan eens gebeurt, dat een schaakcomputer na een voorbeeldige opening eerst een paar zetten spendeert aan het hergroeperen van zijn stukken tot een opstelling die meer met zijn eigen ideeën overeenstemt.

Tot zover enige zwakke punten van de huidige schaakprogramma's. Doch ondanks deze zwakke punten die grotendeels reeds bij goede computerschakers tot het verleden behoren, kan niet ontkend worden dat schaakcomputers hoe langer hoe sterker worden.

De beste schaakprogramma's zullen de meeste van onze clubleden verslaan: Als ik u vertel, dat het schaakprogramma "BELLE" een ELO-rating van 2100, en "CHESS 4.9" 2040 en dat onze clubkampioen van het vorige jaar de heer HERKSEN een ELO-rating heeft van 1865, dan begrijpt u, dat een schaakprogramma als dat van BELLE heel goed kampioen van onze club zou kunnen worden. Tussen twee haakjes: de wereldkampioen schaken KARPOF heeft een ELO-rating van \pm 2700.

Op het tiende, vorig jaar oktober gehouden Noord-Amerikaanse Computerschaakkampioenschap, werd CHESS 4.9 eerste, BELLE tweede en DUCHESS derde. Er deden 12 programma's aan mee, waarin het schaakprogramma uit Nederland BS'66'76 van Barend Swets een na laatste werd.

Twee schaakprogramma's die werken op een huiscomputer, eindigden op een 6e en 7e plaats. U moet hierbij wel bedenken dat deze laatste programma's draaien op een computer die ongeveer f 3000,-- kost en de winnaar op een computer die meer dan een miljoen gulden kost.

De schrijver van dit artikel bezit op het ogenblik een programma dat een zusje is van bovengenoemd programma, dat op de 7e plaats eindigde. De speelsterkte van dit programma wordt geschat in Amerika op een ELO-rating van 1500. Op een zelfde toernooi maar dan een jaar eerder, behaalde dit programma van uw schrijver een derde plaats.

HOE STAAT HET NU MET DE SPEELSTERKTE VAN DE SCHAAKCOMPUTERS die u in speelgoedzaken (o.a. De Wit in Zwolle, V.& D., All wave en sommige postorderbedrijven (Neckermann)) kunt kopen?? Hier volgen er enkele in volgorde van speelsterkte, eerst de schaakcomputers:

	ELO	Prijs
CHESS CHAMPION SUPER SYSTEM III	1250	495,- t/m 395,--
CHESS CHALLENGER VOICE	1200	995,-
CHESS CHALLENGER 7	1200	495,-
COMMODORE CHESSMATE	1150	395,-
CHESS CHALLENGER 10	1100	695,-
BORIS DIPLOMAT	1100	499,-
CHESS CHAMPION MK 1	750	265,-
CHESS CHALLENGER 3	700	200,- tweede hands

Eind dit jaar misschien in Nederland te koop een schaakcomputer met cassettes, zodat bij verbetering van het programma u slechts een cassette van + f 100,- behoeft te kopen. Het is de "SARGON / BORIS MGS SYSTEM)". Deze gaat waarschijnlijk f 995,-- kosten en heeft een speelsterkte van 1650.

Een nog beter model bestaat ook reeds. Deze is precies dezelfde die nummer 7 werd in het bovengenoemd toernooi. Dit is slechts een schaakbord waarop u alleen maar de schaakstukken hoeft te verplaatsen wat door de computer wordt gesignaleerd en deze geeft daarna in luttele seconden z'n tegenzet, dit model gaat u wel f 2995,-- kosten, doch z'n ELO-rating is er dan ook naar, 1800. Het model heet SARGON III.

Schaakprogramma's voor huiscomputers bestaan er in diverse speelsterkten:

SARGON II	elo-rating	1500	speelt op een TRS-80 van TANDY			
SARGON I	" "	1400	"	"	"	"
MIKRO CHESS 1.5	" "	650	"	"	"	"

Niet in Nederland te koop zijn o.a. MYCHESS (werd zesde op bovengenoemd toernooi) Z-CHESS (weinig van bekend) en het programma RUFUS werd laatste op het bovengenoemde toernooi.

De schrijver van dit artikel heeft het programma SARGON II en is erg verrukt over de speelsterkte van dit programma. MIKRO CHESS 1.5 heeft hij een aantal maanden geleden bij u op de club gedemonsteerd, doch deze demonstratie betrof de twee slechts spelende computers, die nu op de markt zijn. Gaarne zou hij in de gelegenheid gesteld worden om SARGON II voor u te demonstreren en dan wel tegen één van de clubleden. Reeds de heer Van Bergem heeft het genoeg gehad tegen hem een partijtje te spelen op niveau drie. Resultaat; in het begin veroverde de computer een kwaliteit en in het eindspel moest hij het opgeven na meer dan 50 zetten gespeeld te hebben. De heer Van Bergen was een en al lof over de speelwijze van dit programma, trouwens hij is ook niet de eerste de beste.

HOOFDGEGEVENS VAN DRIE SCHAAKCOMPUTERS EN EEN SCHAAKPROGRAMMA

Eigenschappen	Chess Challenger Voice	Chess Champion Super System III	Sargon 11 (schaakpr)	Chess Challenger 7
speelt beide kleuren	Ja	Ja	Ja	ja
speelt tegen zichzelf	Ja	Ja	Ja	ja
toont alternatieve zetten, terwijl 't denkt	nee	Ja	Ja	nee
aantal niveaus	10	onbeperkt	7	7
automatische rochade	ja	Ja	Ja	Ja
,, "En Passant"	ja	Ja	Ja	Ja
,, dame bij promoveren van een pion	Ja	Ja	Ja	Ja
herkent 50 zettenregel	nee	Ja	nee	nee
,, 3 x zelfde stell.	nee	Ja	nee	nee
,, pat-stelling	nee	Ja	nee	nee
mogelijkheid van batterijvoeding	nee	Ja	nee	nee
openings-bibliotheek	Ja	Ja	Ja	Ja
terugname van ingevoerde zetten	nee	Ja	Ja	nee
oplossing van partijstell.	ja(traag)	ja(traag)	ja(snel)	ja(traag)
aantal halve zetten vooruitdenkend	hoogstens 6	hoogstens 7	hoogstens 6	hoogstens 6
invoer van partijstell.	omslachtig	redelijk	vlot	omslachtig
programma type	strategie A	str. A en B	str. A en B	str. A

TOERN00I-schaakpartij tussen "Chess C.S.S.III en Sargon III":f395/f2995

	CSS	tijd (sec.)	SARGON	tijd (sec.)
1	d2-d4	1,5	d7-d5	1,0
2	Pb1-c3	1,5	Pb8-c6	74,0
3	Lc1-f4	74,0	e7-e6	1,0
4	Dd1-d3	1,5	Pb6-b4	36,0
5	Dd3-b5 +	36,0	Lc8-d7	41,0
6	Db5xb7	41,0	Pb4xc2 +	1,0
7	Ke2-d2	1,5	Pc2xa1	1,0
6	Db7xc7	1,5	Dd8xc7	67,0
9	Lf4xc7	1,5	Pg8-f6	1,0
10	Pg1-f3	1,5	Lf8-b4	41,0
11	Kd2-d3 (e2-e3)	41,0	0-0	25,0
12	Lc7-e5	25,0	Lb4xc3	21,0
13	b2xc3	1,5	Ld7-b5 +	1,0
14	Kd3-d2	1,5	Pf6-e4 +	37,0
15	Kd2-e1 (Kd2-d1)	37,0	Pa1-c2 +	39,0
16	Ke1-d1	1,0	Pe4xf2 +	2,0
17	Kd1xc2	1,5	Lb5-a4 +	47,0
18	Kc2-b2	1,5	Pf2xh1	41,0
19	e2-e3	1,5	Ph1-f2	1,0
20	Lf1-e2	1,5	Tf8-e8	1,0
21	Kb2-a3	1,5	La4-d1	56,0
22	Le2-b5	1,5	Te8-c8	57,0
23	Ka3-b4	1,5	a7-a5 +	34,0
24	Kb4-a3	1,5	Ld1xf3	1,0
25	g2xf3	1,5	Tc8xf3 +	25,0
26	Ka3-a4	1,5	Pf2-d1	1,0
27	a2-a3	1,5	Pd1xb2 mat	1,0

Verbruikte tijd: 4 min. 46 sec. 10 min. 54 sec.

Kommentaar:

Dit lijkt meer op een vluggertje dan een toernooi-schaakpartij (40 zetten in 2 uur).

De Chess C.S.S. III had door middel van zijn klok meer tijd gegund moeten worden. Op welk niveau Sargon III speelde is niet bekend.

Insiders zijn het er over eens dat Sargon III en Sargon/Boris MGS-System op dit moment de twee best spelende huisschaakcomputers ter wereld zijn.

Indien men stelt dat de schaakcomputers op dit ogenblik te zwak als tegenstander in het schaken en te duur in prijs zijn en men om deze redenen wacht met de aanschaf van een dergelijk apparaat, u daarbij dan wel moet bedenken dat men het genoeg en de ervaringen van het spelen tegen zo'n ding ook mist.

Trouwens als men wacht met de aanschaf van een t.v., totdat de beste op de markt komt, mist men ook het genot en gemak ervan. Zo ongeveer moet men zich de situatie van het niet bezitten van een schaakcomputer ook voorstellen.

T.R.P. van Grijfland

D E N O S B O

Wedstrijdleider van de Nosbo-competitie

Dat de Nosbo-competitie zo uitstekend verloopt is voor een groot deel te danken aan de heer D.H. Algera uit Winschoten, die niet alleen voor een uitstekend wedstrijdschema heeft gezorgd, maar die bovendien ook op een voortreffelijke wijze bijhoudt van wat er zich in de competitie afspeelt.

Ik ken de heer Algera niet persoonlijk, zijn stem is me intussen al zeer vertrouwd, want steeds wanneer ik hem bel is hij bereid om de laatste uitslagen door te geven. Daardoor kon ik ook nu weer de standen bijwerken tot op het laatste ogenblik.

De Nosbo kan zich gelukkig prijzen met deze wedstrijdleader en namens de schaakclub "Hoogeveen" wil ik hem bedanken voor dit vele werk. wij hopen dat hij bereid zal zijn dit werk nog vele jaren voort te zetten. wij sturen hem ons clubblad toe.

N O S B O - C O M P E T I T I E

Het eerste:

Vrijdag 18 januari. Van Herksen, Kelfkens, Krol en ondergetekende gaan al in de loop van de middag naar Smilde. Dit op verzoek van de Smildenaren, die de volgende dag hun jaarlijks toernooi hebben. De tegenstand is geducht. Remises voor Van Herksen en Kelfkens, Krol verloor, ondergetekende won en zo was het 2-2. Van het "zestel", dat was intussen al gearriveerd, zou de winst moeten komen. Met gemengde gevoelens vertrokken wij vieren weer richting Hoogeveen. Voerman liet me de volgende dag raden. Behoedzaam mompelde ik zo iets van $5\frac{1}{2}$ - $4\frac{1}{2}$ voor ons misschien? De vurige wens van een gedachte vol twijfels. "We wonnen met 8-2" klonk het, alsof het de vanzelfsprekendste zaak was. Nu, daar werd die zaterdagochtend meteen heel anders van. Een vol punt voor Stevens, Renken, Van der Kooy, Van Bergen, Voerman en Mevius.

Dinsdag 5 februari.

Hoogeveen I, de koploper met 8 uit 4 thuis tegen Groningen V met 3 uit 4. Een zacht gekookt eitje voor die stoere jongens uit Hoogeveen. Vergeet het maar... Zelf klungelde ik vanuit de opening, hield het nog vol tot aan de veertigste, maar stond toen ook glad verloren. Krol en Mevius waren al eerder kansloos ten onder gegaan. Hulde voor de jongens aan bord 1, 2, 3; Stevens, Kelfkens en Renken, zij wonnen. Hulde ook voor Van der Kooy, Van Bergen en Van Til, die in slecht weer voor drie geheide remises nog naar Groningen moesten. Ze waren vroeg terug met $1\frac{1}{2}$ punt. De partij van Voerman werd gearbitreerd, remise zoals was verwacht. Eindstand 5-5, Van Herksen deed deze keer niet mee. Hij was ziek. Jammer voor hem en voor ons. Zonder hem kunnen we het nog niet.

Dinsdag 4 maart. Nu naar Groningen tegen Ludendo, de club met de monster overwinningen. We speelden in het Beursgebouw in zaal 3. Nee, gaat u maar naar zaal 4, toch maar in 3. Was dat hun manier van psychologische oorlogsvoering? Dat ging ik geloven toen bleek, dat we als burens een stel klaverjassers kregen toegewezen, wier roem en stuk en nat door ons speelhok donderden. Als toegift werd er zo nu en dan op een piano geramd. Ik vraag me alleen nog af hoeveel aan deze huurlingen betaald moest worden, maar misschien is het ook alleen maar een vriendendienst van medestudenten geweest.

Hun tactiek leek nog succes te hebben ook, want het ging helemaal niet goed in het begin. Bijna iedereen stond minder, maar tegen de tijd dat studenten in de regel pas echt wakker worden sloegen wij toe. Mijn tegenstander gaf na 40 zetten op. Stevens stond toen ook al breed uit te grijnzen, dus dat zat ook goed.

Van Herksen, onverstoortbaar in een moeilijke stand, kwam knap tot remise. Van Bergen ramde zijn tegenstander, weliswaar figuurlijk, in mekaar. Had je zijn gezicht moeten zien. Renken rookte pijp, voor mij een nieuwtje, maar was de sigaar. Bewonderenswaardig was zijn strijd lust, die kwaliteit achter ging nog, maar in vliegende tijdnood een toren verliezen was te veel. Pijp voortaan thuislaten.

De rest werd afgebroken. Westerhof staat een handvol pionnen voor, dus winst. Zijn tegenstander komt toch nog naar Hoogeveen, heeft hier zeker een tante wonen, maar hij zal nog wel opbellen evenals een aantal anderen. Van der Kooy staat waarschijnlijk gewonnen en door zijn noeste huisvlucht zal dit "waarschijnlijk" op zeer korte termijn wel weggelaten kunnen worden.

Voor Kelfkens is het wat ingewikkelder, voorlopig rekenen we maar op remise. Van Til wint ook, kwaliteit en pion voor, dat moet, hoewel nauwkeurigheid geboden is, voldoende zijn. Ik denk dat Voerman verliest, een stuk achter tegen een pion lijkt me teveel voor remise. Hij ziet echter nog kansen en ik hoop dat hij aantoon dat hij gelijk heeft. Maar de clubwinst was er die avond en de laffe smaak van een sponzige gehaktbal van f 3,50 deed aan m'n pret niets af.

Dinsdag 25 maart. Hoogeveen - Leek.

Als we van Groningen hadden gewonnen, dan had ik het Ludendo verslag kunnen besluiten met: "We zijn kampioen". Nu, dit staat er niet en niet Ludendo, zoals we steeds dachten, maar Leek is de zwaarste tegenstander in onze groep. Leek speelde gelijk tegen Ludendo, maar dat kwam omdat een van hun betere spelers, die op eigen gelegenheid naar Groningen ging, het clublokaal niet kon vinden. Met 9 man speelde Leek dus gelijk. Bovendien wordt één en ander duidelijk als we de laatste 4 uitslagen van Leek vergelijken met die van ons tegen dezelfde tegenstanders.

Leek	tegen Sissa 7, E.S.G. 6, Eelde $6\frac{1}{2}$, Groningen $6\frac{1}{2}$, totaal 26
Hoogeveen	" Sissa 6, E.S.G. 6, Eelde 6, Groningen 5, totaal 23

Daar komt nog bij dat Leek nog meer gebrand is op het kampioenschap dan wij. Vorig jaar, ze stonden toen steeds bovenaan en ze waanden zich al kampioen, verloren ze hun laatste wedstrijd tegen E.S.G. II, terwijl ook zij toen aan een gelijk spel genoeg hadden. Dat de spanning in Leek groot is bewijst ook al het telefoontje van hun teamleider, die al voor onze wedstrijd tegen Ludendo naar de uitslag informeerde.

Het eerste telefoontje op de woensdag na Ludendo kwam weer uit Leek. Ik wil maar zeggen dat wij op 25 maart een geladen Leek, waar we overigens vorig jaar kansloos van verloren, op bezoek krijgen. Een ieder van ons zal zich er dan ook bewust van moeten zijn dat we een zware avond tegemoet gaan. En ... geen offers plegen, waarvan het rendement niet duidelijk aantoonbaar is.

Het tweede

Over de wedstrijden van de zestallen moet ik wat beknopter zijn. Gewoon omdat ik daar niet bij was. Zeker is dat ons tweede, de "Van Grijfland boys", kampioen gaat worden en het is voor mij een hele geruststelling dat deze cracks niet in onze klasse zijn ingedeeld. We zouden er een zware kluit aan hebben. Als deze krant uitkomt is de uitslag tegen Kruit III al bekend en gezien het resultaat tegen Kruit II, $5\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$, durf ik nu al een uitslag van minstens 5-1 te voorspellen.

Alvast gefeliciteerd van Grijfland, Oldenkamp, Hofman, Schoonbeek, Oudman en Mevius. In ons volgende nummer komen we op jullie terug.

Het derde

Daarover kun je als je wilt een heel clubblad vullen. Neem nu bijvoorbeeld hun laatste wedstrijd tegen Haren IV. Bij winst zou het kampioenschap zo goed als zeker binnen zijn. In Haren werd het in de eerste zitting $2\frac{1}{2} - 1\frac{1}{2}$ voor ons.

De partijen van Flower (geheid remise) en van Knoef (glad verloren) werden afgebroken. Maar ze hebben karakter die mannen van het derde, want wat gebeurt er? Flower en Knoef gaan opnieuw naar Haren. De teamgeest in de "Krikkploeg" is geweldig. (Iemand in Haren fluisterde: "Ze kunnen van die "i" beter een "u" maken"). Maar daar zullen ze achter komen; In Haren werd het onmogelijke mogelijk. Knoef hield zijn partij remise!! Maar: "Oh Caïssa" waarom toch liet je hem vallen? Flower verloor: Eindstand toch 3-3 en de titel dus toch naar Haren.

Zaterdag 1 maart, druk telefonisch verkeer, driftig gereken, want wat is er op de avond ervoor gebeurd. Hoogezand/Sappemeer II houdt Haren IV op 3-3 en opnieuw zijn er kansen, zie de stand. Het programma van ons derde is zwaarder dan dat van Haren IV.

In spanning wachten we de volgende verschrikkingen maar af. Bij jullie is alles mogelijk. Veel succes!!!

Het vierde

Over het meedoen van nog een zestal in de Nosbo werd aan het begin van de competitie nogal verschillend gedacht. Opmerkingen als "dat verliest alles", "jammer van het geld", "daar hebben wij geen spelers voor" en nog wat van die kreten begeleidden de inschrijving van het vierde in de 3e klasse A.

De pessimisten zijn door de spelers zelf behoorlijk op hun nummer gezet. Niet alleen spreken de resultaten van deze zes in de interne competitie duidelijke taal, maar ook in de Nosbo staan ze hun mannetje. Een plaats bij de bovenste vier lijkt er best in te zitten. Jammer dat het tegen Veendam II wat tegenviel.

Slechts Heller leverde een tot de verbeelding sprekende prestatie door z'n prachtige winst in een vooruitgespeelde partij. Bakker sleepte er nog wel een remise uit, maar dat was dan ook alles. De wedstrijden tegen Ter Apel en Kruit II resten nu nog. Het halen van 2 punten uit deze ontmoetingen moet tot de mogelijkheden behoren.

Het overzicht van de Nosbo-competitie leidt tot de volgende standen:

Klasse 1A			Klasse 3A			Klasse 3B		
Hoogeveen	6-11	38½-21½	Hoogev. II	4-8	19½-4½	Hoog./S.	5-8	18½-11½
Leek	6-10	36 -24	Ter Apel	4-B	13 -11	Haren IV	4-6	15-9
Ludendo	6- 7	37 -23	Kruit II	5-6	18 -12	Hoogev III	4-6	14½- 9½
Sissa II	6- 5	27½-32½	Hoogev. IV	5-5	18 -12	Haren V	4-5	14½- 9½
E.S.G. II	6- 4	28½-31½	Veendam II	4-4	14 -10	Vizier 11	4-2	7½-16½
Gron. V	6- 4	26½-33½	Veendam III	4-3	9½-14½	Gron. 8	4-1	9 -15
Eelde/Pw.	6- 4	22 -38	Kruit III	4-0	6 -18	Zuidh. 11	3-0	5 -13
Smilde	6- 3	24½-35½	KSC II	4-0	4 -20			

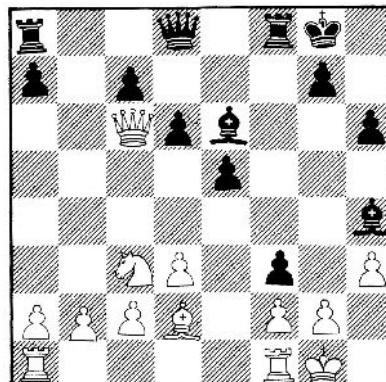
NOSBO-resultaten t/m dinsdag 5 maart

1. Van Herksen 3 uit 5
2. Stevens 5½ " 6
3. Kelfkens

1. Westerhof	1	1		18. Pieters Sr	1	1
2. Van Herksen	3	5		19. Flower	2	4
3. Stevens	5½	6		20. Pieters Jr	1	4
4. Kelfkens	4½	5	(1 afg)	21. Krikken	3	4
5. Renken	4	6		22. Knoet	2½	4
6. V.d. Kooi	3½	5	(1 afg)	23. Neutel	5	5 !
7. Jansen	3	6		24. Vries	2	4
8. Van Til	1½	4	(1 afg)	25. Ekkels	2	5
9. Voerman	3½	5	(1 afg)	26. Tibben	0	1
10. V. Bergen	4	6		27. Heller	4½	5
11. Krol	2	5		28. Bakker	4	5
12. Mevius	3½	6		29. Schipdam	0	1
13. Hofman	2½	3		30. Van Nes	3	5
14. Oudman	3	3		31. Mijnheer	1½	2
15. Oldenkamp	3½	4		32. Piepot	2	3
16. V.Grijfland	3½	4		33. Scholte	1	3
17. Schoonbeek	2½	4				

PROGRAMMA

11 maart	Kruit III	- Hgv II
	Hgv II	- Vizier II
25 maart	Hgv 1	- Leek
31 maart	Ter Apel	- Hgv IV
1 april	Hgv II	- Veendam III
18 april	Haren V	- Hgv III
22 april	Hgv II	- Ter Apel
	Hgv IV	- Kruit III

("en passant"?)

Nosbo-wedstrijd Haren IV tegen Hoogeveen III.

Wit: Heidanus, zwart: onze voorzitter, Zie diagram. Wit speelde g2-g4 en onze voorzitter speelde zeer verrassend en ijzersterk f3xg2e.p. De heer Heidanus was overdonderd, zei niks^ speelde door en verloor.

Overzicht NOSBO-competitie t/m 5 maart 1980

KLASSE 1A	1	2	3	4	5	6	7	8	MP	BP
1. Hoogeveen 1	x	6	7	8	5	6,5		6	11	38,5
2. Eelde/Paterswolde	4	x	6		5,5	0	3,5	3	4	22
3. E.S.G. 2	3	4	x	7	3,5		4	7	4	28,5
4. Smilde	2		3	x	5	5	5	4,5	3	24,5
5. Groningen V	5	4,5	6,5	5	x	1,5	3,5		4	26
6. Ludendo	3,5	10		5	8,5	x	5	5	7	37
7. Leek		6,5	6	5	6,5	5	x	7	10	36
8. Sissa 2	4	7	3	5,5		5	3	x	5	27,5

KLASSE 3A	1	2	3	4	5	6	7	8	MP	BP
1. Hoogeveen 2	x	4	6	4	5,5				8	19,5
2. Hoogeveen 4	2	x	6	1,5		5,5	3		5	18
3. K.S.C. 2	0	0	x		2			2	0	4
4. Veendam 2	2	4,5		x			5	2,5	4	14
5. Kruit 2	0,5		4		x	3,5	5	5	8	18
6. Kruit 3		0,5			2,5	x	1,5	1,5	0	6
7. Veendam 3		3		1	1	4,5	x		3	9,5
8. Ter Apel			4	3,5	1	4,5		x	6	13

KLASSE 3B	1	2	3	4	5	6	7	MP	BP
1. Hoogeveen 3	x	3	5	3	3,5			6	14,5
2. Hoogezand/Sappemeer 2	3	x	3,5	3	5	4		8	18,5
3. Groningen 8	1	2,5	x			2,5	3	1	9
4. Haren 4	3	3		x		5,5	3,5	6	15
5. Zuidhorn 2	2,5	1			x		1,5	0	5
6. Vizier 2		2	3,5	0,5		x	1,5	2	7,5
7. Haren 5			3	2,5	4,5	4,5	x	5	14,5

Houdt aan de hand van dit overzicht de uitslagen van de volgende ronden bij. De uitslagen daarvan maken we in het clublokaal bekend.

U weet niet wat U ziet bij TABERNA meubelen in Hoogeveen

L U ziet er maar liefst een meubelshow op zo'n 10.000 m² met alle actuele
meubelstijlen die er in Nederland te vinden zijn.

● Modern ● Klassiek ● Boeren eiken ● Leerstudio ● Complete slaapafdeling

en..... ook na de levering van de
meubelen blijft TABERNA de beste
service geven. !!

TABERNA

Taberna intrameubel
Hoofdstr 164-166 Hoogeveen
tel 05280-63274

Taberna groothandelscentr
Industrieweg 9 Hoogeveen
Tel 05280-72222

noord nederlands grootste meubeltoonzalen